



gemeente
**Stichtse
Wacht**



Algemeen

Inleiding en leeswijzer

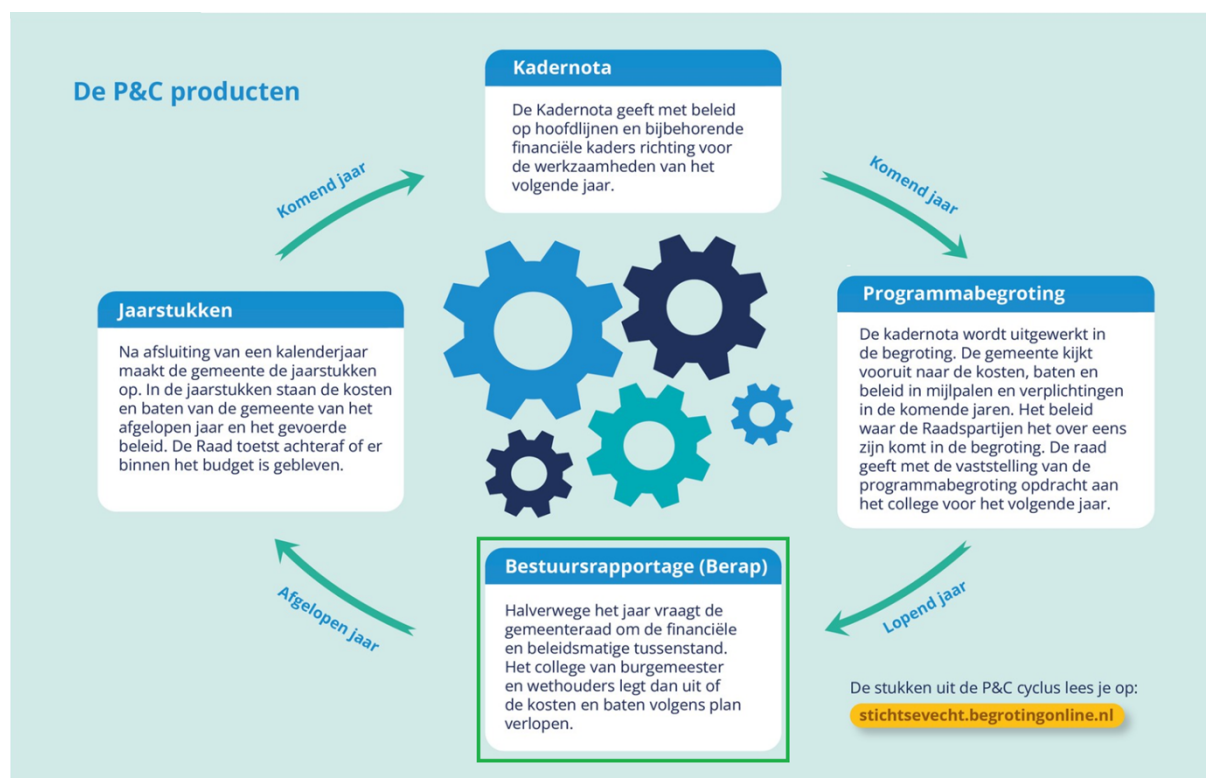
Voor u ligt de Bestuursrapportage 2026. De bestuursrapportage is onderdeel van de planning- en controlcyclus en is een tussentijds verantwoordings- en bijsturingsinstrument voor de uitvoering van de Programmabegroting 2026.

In de bestuursrapportage geven wij u een eerste inzicht in het te verwachten financiële en beleidsmatige beeld voor 2026. Per programma geven we de beleidsmatige stand van zaken weer per 1 juni 2026 en de financiële prognose voor het einde van het jaar (gebaseerd op de realisatie tot en met eind mei 2026).

De bestuursrapportage is onderdeel van de planning- en controlcyclus. Deze cyclus is een jaarlijks terugkerende cyclus waarin we vooruitblikken op de komende jaren (planning) en terugkijken op het afgelopen jaar (control). Het gaat om de taken die we uitvoeren, de resultaten die we samen hebben bereikt én nog gaan bereiken en dat met een solide financiële basis. Als gemeente streven we naar transparantie met concrete en meetbare effecten.

N.a.v. een verzoek vanuit de gemeenteraad heeft het college toegezegd de peildatum van de bestuursrapportage vanaf 2026 aan te passen van 1 mei naar 1 juni.

De nieuwe peildatum wordt in deze bestuursrapportage voor het eerste toepast.



Leeswijzer

In de Bestuursrapportage is per programma de beleidsverantwoording en de financiële prognose per 1 juni 2026 opgenomen. In de Bestuursrapportage wordt de voortgang op de benoemde mijlpalen in de Programmabegroting 2026 behandeld. De mijlpalen uit de Programmabegroting 2026 is niet het enige wat het college uitvoert, maar wel waarover in deze Bestuursrapportage wordt gerapporteerd.

Beleidsverantwoording

In de beleidsverantwoording zijn de volgende onderdelen opgenomen, waarbij de mijlpalen de stand van zaken per 1 juni 2026 weergeven:

- De eerste W-vraag (Wat willen we bereiken?) uit de begroting 2026
Voor de leesbaarheid is alleen de vraag herhaald. De toelichting uit de begroting is niet herhaald.
- De tweede W-vraag (Wat gaan we ervoor doen?) uit de begroting 2026
Voor de leesbaarheid is alleen de vraag herhaald. De toelichting uit de begroting is niet herhaald.
- De bijbehorende mijlpalen
Waarmee het resultaat van de tweede W vraag concreter wordt gemaakt.

Onder het kopje 'realisatie' staat hoe het ervoor staat met de mijlpalen (of met de tweede W-vraag als er geen mijlpaal is). We gebruiken daarbij een kleurcode:

- Groen: mijlpaal is behaald op 1 juni 2026.
- Oranje: mijlpaal is op 1 juni nog niet behaald, maar wordt in 2026 wel gehaald.
- Rood: mijlpaal wordt in 2026 niet gehaald.

Let op: als er meerdere mijlpalen horen bij één W-vraag, dan geldt de kleurcode voor alle mijlpalen samen. Dus: alleen als alle mijlpalen op 1 juni zijn behaald, krijgt het geheel een groen label.

Financiële prognose

De raad heeft de kaders voor de Bestuursrapportage vastgesteld in de financiële verordening. Zo bevat de tussentijdse rapportage een toelichting op afwijkingen van lasten en baten per taakveld groter dan € 50.000 en op afwijkingen met politieke relevantie.

Bij de presentatie van de prognoses worden:

- Salarissen en inhuur ten laste van de loonsom op totaalniveau beoordeeld en de uitkomst bij programma 1 verwerkt bij het taakveld 'overhead'.
- De mutaties in reserves en voorzieningen en uitgaven ten laste van reserves en voorzieningen gelijkgesteld aan de begroting, tenzij de afwijking nu al dermate duidelijk is of politiek relevant is om mee te nemen.
- Voor de grondexploitatie worden in de deze bestuursrapportage geen prognoses gedaan. Deze worden in de jaarstukken verwerkt.

Net als in de voorgaande jaren is er per programma een budgetneutrale begrotingswijziging opgenomen. Dit zijn significante wijzigingen over de programma's heen en volume verhogende wijzigingen waaraan de raad goedkeuring moet geven. De begrotingswijziging wordt vooral gemaakt voor grotere afwijkingen, waarbij met een redelijke mate van zekerheid is vast te stellen dat ze gaan plaatsvinden en waarvoor dekking beschikbaar is.

Daarnaast is er een aparte begrotingswijziging met de belangrijkste prognoses en de voorgestelde dekkingsmiddelen opgenomen. Door deze begrotingswijziging bij de Bestuursrapportage te voegen, voorkomen we dat we bij de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2026 begrotingsonrechtmatigheden moeten melden, terwijl deze al door de raad zijn vastgesteld.

Bijlagen

In bijlage 1 is een actualisatie opgenomen van de investeringsplanning voor de jaren 2026 t/m 2030. Zoals in de Kadernota 2026 vermeld wordt er gewerkt aan een realistische en uitvoerbare investeringsagenda. De uitkomsten hiervan worden in deze Bestuursrapportage en in de Programmabegroting 2027 verwerkt.

Toelichting tabellen

Bij de financiële cijfers worden lasten / nadeel met een negatief getal weergegeven en baten / voordeel met een positief getal. Onttrekkingen uit de reserves zijn voor de exploitatie een bate en dus een positief getal. Toevoegingen aan de reserves zijn lasten voor de exploitatie en dus een negatief getal.

Voor de leesbaarheid is gekozen om bedragen af te ronden op € 1.000. Wanneer daarvan wordt afgeweken, dan wordt dat bij de tabel aangegeven. Het kan gebeuren dat hierdoor bij de tabellen een minimaal verschil optreedt door deze afrondingen.

Financieel beeld

Financieel overzicht

In onderstaande tabel staat de financiële prognose van het verwacht resultaat over 2026 per programma. Het verwachte resultaat komt uit op € 4.731.000 nadelig.

Bij het vaststellen van de Begroting 2026 heeft de gemeenteraad ingestemd met een structureel sluitende begroting, maar met een incidenteel negatief begrotingssaldo van € 4.001.000.

Bij de vaststelling van de begroting is overeengekomen dat het uiteindelijke saldo over 2026 wordt gedekt vanuit de algemene reserve, deze verrekening vindt plaats in de jaarrekening. Daardoor weegt dit negatieve begrotingssaldo ook zwaar in het saldo van deze bestuursrapportage.

Deze bestuursrapportage heeft een nadelig resultaat van € 730.000 op het begrotingssaldo.

Het totaal aan verwachte nadelige afwijkingen ten opzichte van dit begrotingssaldo bedraagt € 7.200.000. Daarnaast zijn er in onderstaande tabel een aantal dekkingsmogelijkheden opgenomen voor een bedrag van € 6.470.000, die bijdragen aan het verminderen van het tekort. Het verwachte resultaat voor 2026 komt hiermee op € 4.731.000 nadelig.

Financiële prognose afwijkingen per programma (bedragen x € 1.000)		Bedrag
Begrotingssaldo 2026		-4.001
Verwachte financiële afwijkingen		
Bestuur		2.756
Veiligheid		-44
Fysiek		-1.994
Sociaal		-8.070
Samenleving		152
Totaal verwachte financiële afwijkingen		-7.200
Verwacht resultaat 2025		-11.201
Dekkingsmogelijkheden		
Inzet weerstandsvermogen: 5. Passende zorg en ondersteuning		4.500
Inzet stelpost lonen en prijzen		1.113
Onttrekking aan bestemmingsreserve Oostelijke Vechtplassen		150
Onttrekking aan bestemmingsreserve Geluidsscherm A2		707
Totaal dekkingsmogelijkheden		6.470
Totaal (negatief bedrag = nadeel; positief bedrag = voordeel)		-4.731

Toelichting financiële prognose afwijkingen per programma

Programma 1 'Bestuur', voordelig verschil van € 2,756 miljoen

De belangrijkste verklaring voor de hogere baten van € 3,5 miljoen is de hogere uitkering uit het gemeentefonds (+ € 1,9 miljoen). Daarnaast zijn er hogere inkomsten vanuit de OZB (door hogere WOZ-waardes en areaaluitbreiding, + € 1,0 miljoen) en zijn er hogere inkomsten uit de OZB voor niet-woningen (+ € 0,5 miljoen).

De lasten zijn € 0,7 miljoen hoger. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het volstorten van de stelpost lonen en prijzen (- € 1,1 miljoen), lagere rente op langlopende leningen (+ € 0,9 miljoen). Daarnaast zijn de overheadkosten hoger (- 0,5 miljoen) door extra inzet op het IT-beleid, een extra investering in de ontwikkeling van medewerkers en de vrijval van een reservering voor prijscompensatie.

Programma 2 'Veiligheid', nadelig verschil van € 0,044 miljoen

Het verschil wordt vooral bepaald door het resultaat van en de gemeentelijke bijdrage aan de VRU.

Programma 3 'Fysiek', nadelig verschil van € 1,994 miljoen

De lasten zijn € 2,2 miljoen hoger. Dit komt met name door de sneeuwval begin 2026 en daarbij horende gladheidsbestrijding (- € 0,7 miljoen), extra kosten voor begraaftplaatsen (- € 0,5 miljoen), hogere uitgaven voor onderhoud aan het Geluidsscherm A2 (- € 0,7 miljoen), hogere lasten voor het uitvoeringsprogramma 'Aanpak Oostelijke Vechtplassen' (- € 0,2 miljoen) er zijn hogere lasten voor afval (- € 0,4 miljoen). De afgelopen jaren is gebleken dat er op bepaalde budgetten een structurele onderbesteding plaatsvindt (€ + 0,3 miljoen).

Daarnaast zijn de baten € 0,2 miljoen hoger, dit komt door hogere baten uit leges voor 'Kabels en leidingen' (€ + 0,2 miljoen).

Programma 4 'Sociaal', nadelig verschil van € 8,070 miljoen

De hogere lasten van € 7,1 miljoen worden voornamelijk veroorzaakt door de hogere lasten voor de TIM taken (- € 6,0 miljoen), wat voor een groot deel te dekken is d.m.v. het inzetten van het structureel weerstandsvermogen dat hiervoor is opgenomen. Daarnaast zijn er hogere lasten voor de implementatie Toegang Jeugd & WMO (- € 0,3 miljoen), extra kosten voor de Fade In / Fade Out voor de overname van toegangstaken voor Jeugd & WMO (- € 1,1 miljoen) en hogere lasten voor diverse inkomensregelingen (- € 0,4 miljoen). Daar tegenover staan lagere lasten voor de opvang van Oekraïners (+ 1,6 miljoen).

De baten zijn € 1,5 miljoen lager. Dit komt voornamelijk door lagere inkomsten voor de opvang van Oekraïners (- € 1,6 miljoen).

Programma 5 'Samenleving', voordelig verschil van € 0,152 miljoen

Het verschil in de hogere lasten van totaal € 0,3 miljoen wordt veroorzaakt door hogere kosten voor 'Openbare bibliotheken' en 'Informatiepunten Digitale Overheid' (- 0,3 miljoen). Deze kosten worden gedekt uit de stelpost lonen en prijzen. Daarnaast zijn de baten zijn € 0,2 miljoen hoger, deze extra inkomsten komen uit de toeristenbelasting (+ 0,2 miljoen).

Toelichting dekkingsmogelijkheden

Structureel weerstandsvermogen

In de Begroting 2026 is er € 4.500.000 opgenomen in het structureel weerstandsvermogen voor het risico op passende zorg en ondersteuning.

Hiermee heeft het college zich voorbereid op een mogelijke begrotingsoverschrijding op jeugdzorg en WMO. Met de inzet van het weerstandsvermogen kan het effect (€ 6 miljoen) grotendeels opgevangen worden. Voorgesteld wordt om dit bedrag volledig in te zetten om de kosten voor toegang en jeugd te dekken.

September- en Decembercirculaire 2025

Voorgesteld wordt om de extra middelen vanuit de September- en Decembercirculaire 2025 van € 1.219.000 in te zetten voor:

- het op peil brengen van gemeentelijke bijdrage aan het VRU (€ 47.000)
- invulling te geven aan het programma 'Implementatie omgevingswet' (€ 271.000)
- het op peil brengen van gemeentelijke bijdrage aan het GGDrU (€ 139.000)
- het toewijzen van doeluitkering 'Decentrale uitkering Openbare bibliotheken 2025-2026' en 'Informatiepunten Digitale Overheid' (€ 258.000)
- invulling te geven aan diverse ambities voor 2026 uit het coalitieakkoord (€ 125.000)
- het restant toe te voegen aan de stelpost voor de indexatie van lonen en prijzen (€ 383.000)

Meicirculaire 2026

Voorgesteld wordt om de extra middelen vanuit de Meicirculaire 2026 van € 1.759.000 miljoen in te zetten voor:

- inzetten van de doeluitkering CDOKE voor het beoogde doel (€ 1.100.000)
- het restant toe te voegen aan de stelpost voor de indexatie van lonen en prijzen (€ 659.000)

Het nadeel vanuit de Meicirculaire 2026 (€ 1.101.000) miljoen is al verwerkt in het resultaat van deze bestuursrapportage.

Stelpost lonen en prijzen

De stelpost lonen en prijzen wordt in deze bestuursrapportage gevuld met € 1.113.000.

- restant September- en Decembercirculaire 2025 (€ 383.000)
- restant Meicirculaire 2026 (€ 659.000)
- lagere bijdrage RANU 2026 (€ 37.000)
- Teruggave rekeningresultaat VRU 2026 (€ 34.000)

Voorgesteld wordt om de stelpost in te zetten om het totale tekort te verminderen.

Inzet bestemmingsreserves

In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld om uit twee bestemmingsreserves een onttrekking te doen.

1. Oostelijke Vechtplassen (€ 150.000)

In 2026 is de verwachting dat er voor € 150.000 kosten worden gemaakt voor het uitvoeringsprogramma Aanpak Oostelijke Vechtplassen. Hiervoor heeft de gemeente in het verleden een bestemmingsreserve getroffen. Aangezien de kosten voor het onderhoud niet in de begroting gedekt kunnen worden, is een onttrekking aan de bestemmingsreserve 'Aanpak Oostelijke Vechtplassen' nodig.

2. Geluidsscherm A2 (€ 707.000)

In 2026 is de verwachting dat er onderhoud wordt uitgevoerd aan het Geluidsscherm A2, voor een bedrag van € 707.000. Hiervoor heeft de gemeente in het verleden een bestemmingsreserve getroffen. Aangezien de kosten voor het onderhoud niet in de begroting gedekt kunnen worden, is een onttrekking aan de bestemmingsreserve 'Geluidsscherm A2' nodig.

Begrotingswijziging 2026

De financiële afwijkingen zoals in deze Bestuursrapportage staan vermeld, verwerken wij niet in een begrotingswijziging. Bij de Jaarstukken 2026 komen de resultaten tot uiting. De rapportage is bedoeld om de raad tussentijds te informeren. De neutrale wijzigingen zijn verzameld in deze begrotingswijziging en voor de toelichting op de neutrale wijzigingen wordt verwezen naar de individuele programma's in deze bestuursrapportage.

Ontwikkeling algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve is in onderstaande tabel weergegeven.

Verloop Algemene reserve (bedragen x €1.000)	Bedrag
Saldo 31 december 2025	17.539
Stortingen	
Begroting 2026	-4.001
Besluit jaarrekening 2025: resultaatbestemming	106
Onttrekkingen	
Saldo 27 juni 2026 (na besluitvorming jaarrekening 2025)	13.644
AF: mutatie verwacht saldo Bestuursrapportage 2026	-730
Prognose saldo 31 december 2026	12.914

